

Ontwikkelingspsychologie. De ontwikkeling van identiteit en persoonlijkheid gedurende de levensloop, volgens Erik Erikson (1963)

Fase	Crisis, conflict, opgave	'Deugd'	Omgeving	Positieve uitkomst, grondhouding	Negatieve uitkomst	Bouwsteen
Baby 0-1,5 jaar	Fundamenteel vertrouwen <> fundamenteel wantrouwen	Hoop	Moeder	Fundamenteel gevoel van vertrouwen in sociale omgeving: <u>basic trust</u>	Wantrouwen, depressieve levenshouding: <u>mistrust</u>	Tijdsperspectief
Peuter 1,5-4 jaar	Autonomie <> schaamte en twijfel	Wilskracht	Ouders, nabije omgeving	Zelfstandig: onafhankelijk, zelfcontrole, gepast beroep op anderen; kent grenzen: <u>autonomie</u>	<u>schaamte, twijfel</u> : onzeker over eigen mogelijkheden	Zeker van zichzelf zijn
Kleuter 4-6	Initiatief <> schuld	Doelgerichtheid	Ouders, gezin, nabije omgeving, buurt, school	Gewetensvorming; doelgerichtheid; ontplooiing van initiatieven: <u>initiatief</u>	te veel straf en correctie kan tot overmaakt aan <u>schuldgevoel</u> leiden	Kunnen experimenteren
Schoolkind 6-12	Constructiviteit, vlijt <> minderwaardigheid	Bekwaamheid, Competentie	Ouders, leerkrachten, leeftijdsgenoten	succes bij taakgericht handelen; voldoen aan eisen en verwachtingen van anderen: <u>bekwaamheid, vlijt</u>	<u>minderwaardigheidsgevoel</u> b.v. bij te hoge verwachtingen	Leerling durven zijn
Adoloescent 12-18	Identiteit <> identiteitsverwarring Experimenteren Identificeren	Trouw aan keuzes	Peergroups , idolen, maatschappelijke context	<u>identiteitsvorming</u> ; zelfstandig, eigen verantwoordelijkheid; bereid tot 'commitments' (toewijding, binding)	<u>identiteitsverwarring</u> : onvermogen geschikte rollen te vinden	

Jong volwassene 18-35	Intimiteit <> geïsoleerdheid	Liefde	Partner Medewerkers	<u>intimiteit</u> : emotionele betrokkenheid als basis voor duurzame relaties; vorming van liefdevolle, seksuele relatie	<u>isolement</u> : angst voor relaties met anderen	
Volwassene 35-60	Generativiteit <> stagnatie (vrijgevigheid <> bezittiergheid)	Zorg	Gezin en werkkring Voor wie men zorgt	<u>generativiteit</u> : het besef een bijdrage te leveren aan de continuïteit van het leven; zorgzaamheid, vruchtbaarheid	<u>Stagnatie</u> : eigen bijdrage als gering zien	
Oudere 60+	Integriteit <> wanhoop	Wijsheid	Nageslacht, samenleving	Ego-integriteit: gevoel van voldoening, vervulling	<u>Wanhoop</u> : gevoel van mislukking	